

KAMER VAN BEROEP GESUBSIDIEERD VRIJ ONDERWIJS

BESLISSING

GVO/ 2023 / 22 / ... / 29 november 2023

Inzake : ...,
bijgestaan door ..., advocaat,

verzoekende partij

Tegen : VZW ...,
vertegenwoordigd door ...,
bijgestaan door ..., advocaat,

verwerende partij

Met een ter post aangetekende zending van 20 september 2023 tekent ... namens ... beroep aan tegen de beslissing van 20 juli 2023 van de tuchtcommissie van de VZW ... waarbij ... de tuchtmaatregel van het ontslag wordt opgelegd.

1. Over de relevante gegevens van de zaak

... is een vastbenoemd personeelslid tewerkgesteld aan het

Met een ter post aangetekende zending van 12 oktober 2022 wordt aan verzoekende partij meegedeeld dat een tuchtonderzoek wordt ingesteld.

Met een ter post aangetekende zending van 12 oktober 2022 wordt aan verzoekende partij meegedeeld dat hij preventief bij hoogdringendheid wordt geschorst en wordt hij opgeroepen voor verhoor.

De maatregel wordt genomen om volgende redenen:

“meldingen in de afgelopen week van grensoverschrijdend gedrag (o.a. ongepast taalgebruik, aanrakingen)”.

Het verhoor vindt plaats op 26 oktober 2022.

Met een ter post aangetekende zending van 21 november 2022 wordt aan verzoekende partij de beslissing van de preventieve schorsing bij hoogdringendheid meegedeeld.

Met een ter post aangetekende zending van 20 juni 2023 tekent verzoekende partij beroep aan tegen de beslissing van 26 oktober 2022.

De kamer van beroep beslist op de zitting van 22 augustus 2023 dat het ingediende beroep onontvankelijk is.

Met een ter post aangetekende zending van 5 juni 2023 wordt verzoekende partij opgeroepen voor een tuchtverhoor.

De volgende feiten worden ten laste gelegd:

- “ 1. *U geeft seksueel getinte opmerkingen en stelt seksueel getinte vragen aan leerlingen. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ..., ..., ..., ..., ... en*
2. *U intimideert leerkrachten en leerlingen waardoor zij zich zeer ongemakkelijk voelen. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ..., ..., ..., ..., ... en*
3. *U raakt leerlingen op seksuele plaatsen aan. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ..., ..., ..., ..., ..., ... en*

4. *Een leerling, die reeds had laten blijken niet op uw avances te willen ingaan, nodigt u toch bij u thuis uit. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ..., ... en*
5. *U laat tijdens middagpauzes sommige leerlingen bij u in de klas middagmalen. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ..., ..., ... en*
6. *U maakt opnames van wat leerlingen zeggen terwijl u de klas verlaat. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ... en*
7. *U geeft ongepaste opmerkingen bij ongepast fotomateriaal dat u op uw Facebooksite hebt geplaatst. Dit blijkt onder meer uit de verhoren die de tuchtcommissie afnam van ... en Het betreft foto's die u nam van leerlingen van de school.*
8. *Uit de verhoren van ..., ..., ..., ... en ... blijkt dat er bij alles een zeker patroon zit in uw gedrag. Tijdens het begin van het schooljaar trekt u bepaalde, doorgaans kwetsbare jongeren aan. U geeft geld, cadeautjes en snoep. De jongeren vinden dat aanvankelijk aangenaam, maar wanneer ze zich hieraan, na verloop van tijd willen onttrekken omdat het onaangenaam wordt, leidt dit tot conflicten”.*

Het verhoor vindt plaats op 28 juni 2023.

Met een ter post aangetekende zending van 20 juli 2023 wordt aan verzoekende partij de tuchtbeslissing van het ontslag meegedeeld.

2. Over het procedureverloop

Met een e-mail van 3 oktober 2023 worden de partijen uitgenodigd voor de zitting.

Met een ter post aangetekende zending van 18 oktober 2023 maakt verzoekende partij een toelichtende memorie over.

Met een e-mail van 30 oktober 2023 maakt verwerende partij een verweer en het dossier over.

Op de zitting is de echtgenoot van verzoekende partij aanwezig.

3. Wat de ontvankelijkheid van het beroep betreft

Het beroep is binnen de reglementaire voorgeschreven termijn ingediend. Het voldoet aan de overige ontvankelijkheidsvereisten.

4. Over de naleving van de voorschriften bij het tot stand komen van de bestreden beslissing

4.1. Ten aanzien van de betwistingen inzake het niet in acht nemen door het schoolbestuur (i.c. de tuchtcommissie van de raad van bestuur) van de voorschriften die betrekking hebben op de tucht en preventieve schorsing, doet de kamer van beroep in laatste aanleg uitspraak met een beslissing die devolutieve werking heeft.

4.2. De kamer van beroep herinnert eraan dat door het devolutief karakter van het beroep, de zaak in haar geheel door de kamer opnieuw wordt onderzocht en dat de gebreken in de procedure die de beslissende overheid zelf heeft begaan, kunnen worden rechtgezet of hersteld in de procedure voor de kamer van beroep, behalve wat de regels betreft m.b.t. de voorschriften die op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven of die van rechtswege de nietigheid meebrengen.

5. Beoordeling door de kamer van beroep

De kamer van beroep buigt zich over de procedurele grieven die verzoekende partij opwierp en stelt vast dat die niet tot de nietigheid van de tuchtsanctie leiden. Wat betreft de volmachten die gegeven werden, oordeelt de kamer van beroep dat niet het *geven* van twee volmachten aan dezelfde persoon problematisch is in het licht van de statutaire bepalingen, maar wel het *aanvaarden* ervan. De kamer van beroep stelt vast dat dit niet gebeurd is: waar twee personen eenzelfde volmachthouder aanduiden, heeft deze persoon die tweede volmacht geweigerd. De kamer van beroep is van mening dat de wijze waarop met die tweede volmacht werd omgegaan daarentegen niet correct is, maar hierop werd geen statutaire nietigheidssanctie voorzien. De tweede volmacht werd aanvaard door een persoon zonder wetenschap of de

volmachtgever ermee akkoord ging; terwijl de aangeduide volmachthouder de volmacht ook niet zomaar kan doorgeven (want dat zou aanvaarden van de volmacht betekenen, wat niet gebeurd is). De kamer van beroep gaat er dan ook vanuit dat met die uitgebrachte stem geen rekening kan worden gehouden. Dat gezegd zijnde was de stemming unaniem, zodat een (onterecht) vertegenwoordigde stem in het debat geen invloed had op de discussie, terwijl de stemming ook zonder die vertegenwoordigde stem aan de statutaire minima voldeed. De kamer van beroep meent dan ook dat deze vaststelling niet tot de nietigheid van de opgelegd tuchtsanctie leidt.

Wat betreft het niet-aanduiden van een onafhankelijke onderzoeksinstantie herhaalt de kamer van beroep wat zij hierover in het verleden reeds gesteld heeft: er is geen enkele decretale bepaling die de tuchtoverheid verplicht om dit te doen, en evenmin is er een algemeen tuchtrechtelijk principe dat bij gebreke hieraan een tuchtbeslissing per definitie nietig zou zijn. Wel oordeelt de kamer van beroep over het samengestelde tuchtdossier en kan zij met devolutieve werking onderzoeksdaden stellen en beoordelen indien zij zou menen dat het tuchtonderzoek nog niet voldragen is. Ook het uitstellen van een beslissing tot nadat het strafonderzoek beslecht is, behoort tot de beslissingen die de kamer van beroep met devolutieve werking zou kunnen nemen indien zij meent dat daartoe aanleiding bestaat (quod non in dit geval).

Wat betreft de verjaring is het zo dat verjaarde tuchtfeiten geen grondslag meer kunnen vormen voor het opleggen van een tuchtsanctie. Wel “bestaan” deze gebeurtenissen feitelijk nog, en vormen zij een context die een tuchtoverheid ervan kan overtuigen dat een personeelslid klaarblijkelijk de ernst van bepaalde zaken/waarschuwingen onvoldoende vat of herhaaldelijk in de fout is gegaan. In die zin kunnen verjaarde feiten, daar waar zij geen grondslag voor een afzonderlijke tuchtsanctie kunnen opleveren, wel elementen zijn die betrokken worden in de afweging van de proportionaliteit van de tuchtsanctie t.a.v. niet-verjaarde feiten. De kamer van beroep ziet in dit dossier geen bewijs dat de feiten uit het verleden hier anders ingezet zijn en dat feiten bestraft zijn waarvan de tuchtoverheid reeds meer dan zes maanden kennis had voorafgaand aan de opstart van de tuchtprocedure (cfr. *infra*).

Wat betreft het horen van getuigen in afwezigheid van het personeelslid kan de kamer van beroep hier enkel vaststellen dat de aanwezigheid van het personeelslid bij een verhoor enkel tijdens de tuchtzitting verplicht is. Het feit dat tijdens een (voor)onderzoek dezelfde personen het tuchtonderzoek leiden dan diegenen die uiteindelijk ook de hoorzitting met het personeelslid zullen leiden, geeft het personeelslid niet het recht om aanwezig te zijn bij verhoren tijdens een fase van het tuchtonderzoek waar dit wettelijk niet bepaald is. De tuchtoverheid heeft hierin de autonomie om het tuchtonderzoek vorm te geven, waarbij de kamer van beroep met devolutieve werking kan ingrijpen indien zij meent dat het tuchtonderzoek niet voldragen is bij de boordeling van het tuchtonderzoek. Het oproepen van getuigen in aanwezigheid van het personeelslid behoort daarbij tot de mogelijkheden. Dat gezegd zijnde, heeft de kamer van beroep zich over dit dossier gebogen en is tot de beslissing gekomen dat het dossier voldoende vaststelbare elementen bevat om zowel over de tuchtfeiten, als over de tuchtsanctie te kunnen oordelen. De kamer van beroep beslist bijgevolg tot het niet oproepen van de getuigen die door verzoekende partij en door verwerende partij werden voorgesteld.

Wat betreft de geloofwaardigheid van de voorgebrachte getuigenissen, spendeert het personeelslid veel tijd om uit te leggen waarom collega C. al jarenlang een sluimerende vete met hem uitvecht, die culmineert in de voorgebrachte getuigenissen. Of dat correct is of niet, en of mevrouw C. al dan niet de leerlingen die naar voren kwamen met een klacht daartoe overtuigd heeft, is evenwel niet de kern van de zaak. Zelfs indien het zo is dat mevrouw C. omwille van een jarenlange wrok consequent leerlingen zou aanspreken om te vernemen of ze klachten hebben over het personeelslid, dan blijft de kern van het dossier nog steeds of die klachten waarheidsgetrouw zijn of niet. De beweerde wrok die mevrouw C. koestert, kan dan misschien wel verklaren waarom zij leerlingen een extra duwtje zou geven om naar voren te komen, maar dat neemt niet weg dat de klachten inhoudelijk correct kunnen zijn en het bewijs van tuchtrechtelijke gedragingen uitmaken. De werkelijke vraag die de kamer van beroep moet beantwoorden is niet zozeer *waarom* de leerlingen hun getuigenis deden, maar wel hoe de inhoud van die getuigenis gekwalificeerd moet worden.

De kamer van beroep oordeelt dat de getuigenissen wel degelijk bewijs van tuchtrechtelijk gedrag inhouden. Dat leerlingen op seksuele plaatsen aangeraakt werden, wordt minstens in één situatie niet ontkend door het personeelslid. Het personeelslid geeft zelf aan een vrouwelijke leerling fysiek te hebben aangeraakt aan het achterwerk. Het personeelslid verklaart dat het niet om grensoverschrijdend gedrag zou gaan omdat het geen enkele seksuele connotatie heeft (de leerlinge aan haar achterwerk aanraken zou de enige manier zijn geweest om “zijn gezag” te bewaren, zo wordt ter zitting verklaard); maar dat neemt niet weg dat het nog steeds om deontologisch ongepast gedrag gaat. Verwerende partij getuigt daarbij ook van eigen waarnemingen dat het personeelslid een ongepaste afstand ten aanzien van leerlingen bewaart. Dat het personeelslid soms ongepaste seksueel getinte opmerkingen maakt, wordt evenmin ontkend. Het personeelslid geeft toe opmerkingen te maken die sommigen als grensoverschrijdend zouden kunnen ervaren (zoals “pas maar op dat je niet verkracht wordt”,...) maar kwalificeert dit als humor. Hoewel de kamer van beroep het gebruik van humor in een schoolcontext goed begrijpt en geenszins wil afraden, is er een grens die bewaakt moet worden, in het bijzonder wanneer er seksueel getinte opmerkingen gemaakt worden ten aanzien van minderjarige leerlingen. De kamer van beroep leest in het dossier een rits van seksueel getinte opmerkingen. Gecombineerd met het gebrek aan fysieke afstand, intimiderend gedrag (cfr. infra) en het aanraken van leerlingen op delicate plaatsen, creëert het geheel een situatie waarvan de kamer van beroep begrijpt dat leerlingen die als onveilig bestempelen, en dit niet de schoolomgeving is die verwerende partij aan haar leerlingen wil aanbieden.

De tuchtbeslissing spreekt inderdaad van intimidatie, en de kamer van beroep herkent die kwalificatie in de stukken van het dossier. De kamer van beroep leest in het dossier geloofwaardige en overeenstemmende verklaringen van leerlingen die getuigen van manipulatief gedrag, waarbij leerlingen die door een moeilijke periode gaan vooral in het vizier van het personeelslid lijken te komen om aan zich te binden, tot het moment dat die goede band eindigt en het personeelslid zich ten aanzien van leerlingen ineens heel anders opstelt. Het feit dat het personeelslid op de klacht van de leerlingen bij de directie reageert door zelf naar de politie te stappen en klacht neer te leggen tegen die minderjarige leerlingen wegens laster en eerroof in plaats van de dialoog op te zoeken

op school, sterkt de kamer van beroep alleen maar in die overtuiging dat de kwalificatie van intimidatie niet uit de lucht gegrepen is.

De kamer van beroep acht het geheel ongeloofwaardig dat mevrouw C. verscheidene leerlingen zou overtuigen om een verhaal te verzinnen en te liegen over dit onveilige klasklimaat, en dat gedurende lange tijd vol te houden zowel thuis als tijdens gesprekken op school. Er is geen enkele reden waarom de leerlingen zich tot zoiets zouden laten overtuigen. Integendeel, het dossier leest als narratief van verschillende parallelle verhalen die allemaal dezelfde boodschap brengen, met name die van een leerkracht bij wie je aan de goede of de slechte kant staat en die dat met geschenkjes enerzijds en met intimiderend en ongepast gedrag anderzijds veruitwendigt. Dat zelfs ouders dit opmerken aan de hand van het gedrag van hun kinderen thuis en hun kinderen er zelf op aanspreken, sterkt de kamer van beroep in de overtuiging dat hier geen gefabriceerd dossier voorligt, maar wel een authentieke vaststelling van deontologisch betwifelbaar gedrag, die leerlingen en ouders ertoe aangezet hebben om de directie te vatten.

Al bij al ziet de kamer van beroep geen overtuigende stukken of argumenten die haar ervan overtuigen dat de overwegingen van de tuchtoverheid aangaande het eerste, tweede en derde, vijfde en achtste tuchtfeit niet correct zouden zijn. Ook het zesde tuchtfeit (het maken van een opname van leerlingen achter hun rug), wordt niet ontkend.

Wat betreft het vierde tuchtfeit (de beweerdelijk ongepaste omgang met leerlinge JVH en het thuis uitnodigen van die leerlinge), is de tuchtoverheid ervan uitgegaan dat die feiten verjaard zijn. Dat neemt niet weg dat de tuchtoverheid nog steeds rekening kan houden met het feit dat die feiten hebben plaatsgevonden, waarna er gesprekken zijn gevoerd met het personeelslid daarover. Conform het principe waarnaar de kamer van beroep hierboven reeds verwees, is het feit dat het personeelslid in het verleden reeds is aangesproken op zijn gedrag door de voormalige directie een element dat de tuchtoverheid in overweging mag nemen wanneer zij zich beraadt over de omvang van de tuchtsanctie, o.a. omtrent de vraag of er sprake is van een onherstelbare vertrouwensbreuk wanneer na een eerdere waarschuwing feiten zich opnieuw voordoen.

Het zevende tuchtfeit ten slotte, i.e. het publiek beschikbaar zijn van foto's op een sociale-mediaplatform en de publieke commentaren van het personeelslid hierop, vindt de kamer moeilijk om zo lang na datum nog adequaat feitelijk te beoordelen. Of het niet correct was om de foto's te nemen, hangt deels samen met de instructies die het personeelslid gekregen heeft (die hier onduidelijk zijn) en de feitelijke context waarin de foto's genomen zijn (die eveneens onduidelijk is). Het lijkt weliswaar geen twijfel dat het openbaar maken van foto's van minderjarige leerlingen op Facebook toestemming vereist, die er hier niet lijkt te zijn. Daarmee moet, omwille van de privacy, steeds met de nodige omstandigheid worden omgesprongen. Dat geldt in het bijzonder wanneer op die foto's deels onthulde minderjarige jongeren te zien zijn. Het publiekelijk becommentariëren van die foto's, zelfs al zijn die commentaren humoristisch bedoeld, dient ook met grote omzichtigheid te gebeuren, wat hier niet het geval lijkt. Hoe dan ook, ook los van dit zevende tuchtfeit, is de kamer van beroep in staat om de tuchtbeslissing hieronder te nemen.

De tuchtfeiten die de kamer van beroep zonder twijfel aanwezig acht, i.e. het eerste tot en met het derde, het vijfde, zesde en achtste tuchtfeit, zijn immers ernstig te benoemen. Het creëren van een veilig klasklimaat behoort tot een kernopdracht van het personeelslid, en die opdracht ondermijnen door seksueel ongepaste opmerkingen en aanrakingen ten aanzien van minderjarige meisjes, gepaard gaand met een gedrag van intimidatie en een "verdeel en heers"-strategie, maakt een ernstig tuchtfeit uit. Gelet op de context van herhaling en een "patroon", gelet op de eerdere waarschuwing, en gelet op het opzoeken van escalatie door klacht neer te leggen bij de politie voor laster en eerroof tegen zowel minderjarige leerlingen als de directie alvorens de dialoog intern in de school aan te gaan, is de kamer van beroep ervan overtuigd dat een ontslag de proportionele tuchtsanctie is voor die ernstige feiten.

BESLISSING

Gelet op de artikelen 64 tot 72 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, zoals gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 22 mei 1991 omtrent de preventieve schorsing en de tucht, omtrent het ontslag van sommige tijdelijke personeelsleden in het gesubsidieerd onderwijs en in de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, zoals gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 30 mei 1996, 13 januari 1998 en 15 september 2000, 3 juli 2009 en 24 september 2010;

Gelet op het huishoudelijk reglement van de kamer van beroep van het gesubsidieerd vrij onderwijs, zoals vastgesteld in zitting van 28 september 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 april 2019 waarbij de heer Kurt Willems wordt aangesteld als voorzitter voor de kamer van beroep voor het gesubsidieerd vrij onderwijs;

Enig artikel (met meerderheid van stemmen):

De kamer van beroep voor het gesubsidieerd vrij onderwijs bevestigt de tuchtmaatregel van het ontslag.

Aldus uitgesproken te Brussel op 29 november 2023.

De kamer van beroep was als volgt samengesteld uit:

De heer Kurt Willems, voorzitter;

Mevrouwen Isabeau Evens, Rita Passemiers en Suzy Sterck en de heer Günther De Praitere, vertegenwoordigers van de representatieve groeperingen van de inrichtende machten;

Mevrouw Ann Huybrechts en de heren Koen De Backer en Joeri Meynen en vertegenwoordigers van de vakorganisaties;

Om de pariteit onder de geledingen te herstellen neemt mevr. R. Passemiers, na loting, niet deel aan de stemming.

Mevrouw Karen De Bleeckere, secretaris.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waarvan een voor elke partij en een voor het dossier van de kamer.

Secretaris,
Karen De Bleeckere

Voorzitter,
Kurt Willems